

Настаўніцкая газета

№ 108(5290)
Чацвер,
20 верасня
2001 года

Выходзіць
з 20 снежня
1945 года

Кошт
у розніцу —
80 руб.

Гімназічны рух

Новы статус — новыя патрабаванні

З першага верасня 2001 года ў Мінску яшчэ тры сярэднія агульнаадукацыйныя школы сталі гімназіямі. Новы статус — заўсёды новыя патрабаванні.

Адна з гімназіяў была створана на базе 192-й сярэдняй школы, якая з 1989 года працавала з музычна-харавым, харэаграфічным, мастацкім і тэатральнымі ўхіламі. За гэты час у ёй былі створаны ўзорны канцэртны хор, узорны тэатр "Лік", ансамбль народных інструментаў, сем танцавальных калектываў. Вучні школы — дыпламанты конкурсаў, у тым ліку і міжнародных, іх можна пачуць і ўбачыць на канцэртах у філармоніі, на гарадскіх святах, яны падзялілі дэбютныя канцэрты.

Але новыя павелі часу падказалі, што вучні маюць патрэбу ў іншых, дадатковых, адукацыйных паслугах. "Акрамя эстэтычнай адукацыі неабходна матэматыка, інфарматыка, замежныя мовы", — падкрэсліла Надзея Аляксееўна Шпак, дырэктар гімназіі №192. У 1998 годзе школа №192 стала школай года на гарадскім конкурсе. Яе ўзровень дасягнуў той меры, якая дазволіла прэтэндаваць на статус гімназіі. Знайшлася падтрымка з боку кіраўніцтва адміністрацыі Маскоўскага раёна, і 20 чэрвеня 2001 года сярэдняя школа №192 была пераўтворана ў гімназію. Яна атрымала ліцэнзію, якая адкрывае шырокія магчымасці. Але гімназія потым павінна прайсці яшчэ атэстацыю на якаснае выкладанне.

Што з'явілася новае? Саме галоўнае — створаны тры пятны гімназічныя класы, у якіх замежная мова будзе выкладацца на павышаным узроўні, будзе праведзена практыка эстэтычнага навучання і выхавання. Уступныя экзамены прайшлі і на пачатку верасня, навокі і дзеці яшчэ ў жніўні варталіся з адпачынку. Конкурс пры паступленні ў гімназічныя класы быў дастатковым: на 76 месцаў было паддана 102 заявы.

Акрамя таго, у гімназіі адкрылі профільныя восьмь класы: эканамічны, прававы, агульнаэстэтычны і дзесяты: эканамічны, прававы. Пры гэтым быў створаны і базавы дзесяты клас з мэтай даць магчымасць усім вучням атрымаць агульную сярэднюю адукацыю. У гімназіі №192 абавязкова застанецца эстэтычная адукацыя. Ёсць неабходная матэрыяльная база, кваліфікаваныя настаўнікі. "Мастацтва павінна прайсці праз дулю кожнага дзіцяці", — лічыць дырэктар Н.А.Шпак. "Саме галоўнае не навучанне і выхаванне — а развіццё асобы, якое сёння складаецца з навучання дзяцей самастойна здбываць веды", — працягвала яна. Так, дзяцей трэба навучыць працаваць з падручнікамі, кнігамі, камп'ютарам. У гэтым дапамагаюць новыя тэхналогіі — модульнае, практычнае навучанне. Задача настаўніка, па-першае, самому псіхалагічна перабудавацца, зразумець, што не толькі ён з'яўляецца носьбітам ведаў, сучасны настаўнік павінен даць вучню інструментарый (дзе можна і неабходна здбываць веды).

У працэсе выхавання істотную ролю адыгрывае эстэтычная адукацыя. У гімназіі існуе цэнтр цікавых спраў, вядзецца прафесійная падрыхтоўка куратараў, ці класных кіраўнікоў. Усе працуюць разам — і вучні, і настаўнікі. Акрамя таго, навучанне ўзаемна праходзіць па ланцужку: старшакласнікі — сярэднія класы — пачатковая школа. Дзеці самастойна наладжваюць свята, існуе валанцёрскі рух.

Але ёсць і цяжкасці. У прыватнасці, па наладжванні кантактаў з бацькамі вучняў, якія не надта хочун прымаць актыўны ўдзел у выхаванні сваіх дзяцей. Асноўная прычына — празмерная занятасць на працы. А школа ці гімназія павінна рыхтаваць дзіця да жыцця ў сям'і. У новым навучальным годзе праблема збіжэння з сям'ёй будзе праяўляцца ў гімназіі.

У педагогічным калектыве гімназіі №192 109 настаўнікаў, з якіх 72 — выкладчыкі першай і вышэйшай катэгорыі, да таго ж у гімназіі працуюць выкладчыкі педагогічнага ўніверсітэта, кансерваторыі, універсітэта культуры. Першая і асноўная задача настаўнікаў — даць сваім навучэнцам якасныя веды, яны павінны сфарміраваць пункт гледжання на тое, што ў чалавека заўсёды павінна быць патрэба ў вучобе. Не важнае: у школе, каледжы, вучылішчы або ВНУ.

Восьмь сучасных двухпавярховых катэджаў, цалкам абсталяваных, асабістых бытавых тэхнік і іншым неабходным набыццём, літаратурна праз месяц сустракуць сваіх гаспадароў. Прызначаны гэтыя новыя будынкі для васьмі сямейных дзіцячых дамоў.

Такім чынам, амаль завершана будаўнічая частка сумеснага праекта Беларускага дзіцячага фонду і міжнароднай дабрачыннай арганізацыі "Надзея і дамы дзіцяці" (Вялікабрытанія). Рэалізацыя гэтай задумы абышлася ў 200 тысяч долараў ЗША. Але ж гэта — справа не аднаго дня. Работа ў гэтым напрамку вядзецца ўжо даволі даўно.

Першая сямейная дзіцячая дама з'явілася на Беларусі ў канцы васьмідзесятых, калі яна яшчэ была ў складзе СССР. Сям'я, што брала на выхаванне п'яць ці больш дзяцей-сірот, атрымлівала такі статус пасля разгляду п'яці дзяцей-сірот, атрымлівала яна павінна клапаціцца аб дзіцяці да ягонай паўналецця, дзяржава — абязсваць сямейны дзіцячы дом усім неабходным, падтрымліваць яго ў належным стане. Маці атрымлівала зарплату і пенсію і грашовую дапамогу на кожнае дзіця. Дзеці вучыліся ў педагогам-выхавальнікам, і ёй пачаўся працоўны стаж. Але неўзабаве Саюз разваліўся, узнікла шмат цяжкасцяў — эканамічных, фінансавых і г.д., і развіццё такой формы дзіцячых дамоў спынілася.

Беларускі дзіцячы фонд, які ўтварыўся пасля распаду СССР з беларускага аддзялення Дзіцячага фонду імя Леніна, на працягу 11 год у межах праграмы "Цёплы дом" аказваў дапамогу раней створаным дзіцячым дамам. Пабудавалі жа новыя — не хапала грошай. Але ўжо ў пачатку 90-х гадоў фонд пачаў наладжваць сувязі з міжнароднай дабрачыннай арганізацыяй "Надзея і дамы дзіцяці", якая фінансуе будаўніцтва дамоў для дзяцей-сірот. Ён ўзнаўляе палкоўнік у адстаўцы, кавалер ордэна Брытанскай імперыі Марк Кук. Дарчы, ён пайшоў з арміі, калі ўбачыў, як у выніку вайны ў Босніі пакутуюць дзеці.

Упершыню прадставіць гэты арганізацыя наведваў Беларусь у 1996 годзе. На працягу некалькіх год вучыліся магчымасці нашай краіны як пяртнера. Вядома, размова ішла аб невялікіх суммах. Рызыкавалі нехацелася. Ды і чуткі хадзілі пра Беларусь розныя. Вынікам п'яцігадовага назірання ў з'явілася падпісанне ў мінулым годзе пагаднення аб будаўніцтве трох дамоў. У межах таго званга пілотнага праекта, кошт якога склаў 60 тысяч долараў, набыта жыллё для сямейных дзіцячых дамоў Янкоўскай і Міхалёвых у Дзяржаўска-Кундзіцка-ва ў Клічаве. Лёшны вопыт брытанскія партнёры палічылі дастатковым, таму сёння супрацоўніцтва пашыраецца.

"Сямей, што жадаюць стварыць дзіцячы дом, сёння больш, чым колькасна дамоў, якія мы можам ім прапанаваць, — расказвае

Восем сучасных двухпавярховых катэджаў, цалкам абсталяваных, асабістых бытавых тэхнік і іншым неабходным набыццём, літаратурна праз месяц сустракуць сваіх гаспадароў. Прызначаны гэтыя новыя будынкі для васьмі сямейных дзіцячых дамоў.

Віце-прэзідэнт Беларускага дзіцячага фонду Аляксандр Васільевіч Трухан. — Атрымаць жа статус сямейнага дзіцячага дома не так проста: мясцовыя выканаўчы камітэт павінен гарантаваць, што сям'я гэтага вартая. Яе вывучаюць псіхалогі, інспектары і іншыя спецыялісты. Дарчы, сям'і, што ў кастрычніку атрымаюць новае жыллё, ужо вызначаныя..."

У сям'і Сяніковых з Бабруйска — чатырнаццаць дзяцей, з якіх восем усёвучыцца, тры — прыёмныя. Іх дзіцячы дом створаны дзясяцігоддзямі назад. Маці Тамара Аркадзьеўна — закрыкоўшчыца, бацька Уладзіслаў Анатольевіч — механік-вадзіцель. Сям'я гэта вельмі творчая: усе

дзяцей дзеля грошай ці палітычнага жыццёвага ўмоў. Але тым, хто падарона ставіцца да гэтага пытання, віце-прэзідэнт Беларускага дзіцячага фонду Аляксандр Васільевіч адказвае так: "Вазміце, калі ласка, самі пяць ці больш дзяцей-сірот і ладзьце якія сабе хочаце кар'ясыльныя планы".

Акрамя таго, трэба памятаць, што сям'я, перад тым, як даверыць ёй дзяцей, даволі грунтоўна правяраюць, вывучаюць. Ды й жыллё становіцца ўласнасцю сям'і не адразу. На працягу п'ятнацігоддзя год застаецца належыць Беларускаму дзіцячаму фонду. Калі бацькі добраахвотна ставяцца да сваёй справы, калі з боку фонду, аргану апекі, усіх

Міжнароднае супрацоўніцтва

Дамы і надзеі — дзеці

дзецці добра малюць, вышываюць, займаюцца баям. Але ў іх старых доме не было належнага ўмоў для творчасці. У іхнім новым катэджы, дзе цяпер завяршаецца рамонт — вялікая майстэрня, у якой ёсць усё патрэбнае для гэтага пачынае.

Дзесяць дзяцей выхоўваюць Вялікая Аляксееўна і Валерый Іванавіч Кароткія. Сям'я жыве ў Кіраўскім раёне. Дзеці тут старанна працуюць. Але жыллёвыя ўмовы сям'і даволі праблемныя: у доме сыра, цесна. Нічога, новы ўтульны, прасторны дом ужо кае іх.

Хутка адсвяткуюць ўваходзіны і сям'я Шклярэўнаў. Гэтым летам яны, адгукнуўшыся на аклёна дзіцячага фонду "Таварыш сонца дзіцяце", узялі да сябе на адукацыю двух п'яцігадовых дзяцей з прытулка. Таго ж узросту іх сын Міхаіл. Са адначасова хутка прабег, але расставіцца не хацелася. Жылі якаядзікая сям'я. І навошта тэма "ж", падумаў бацька. Яўген і Вераніка засталіся тут. Дарчы, бацькі зусім малых — ім'ямі яшчэ трыццаці год.

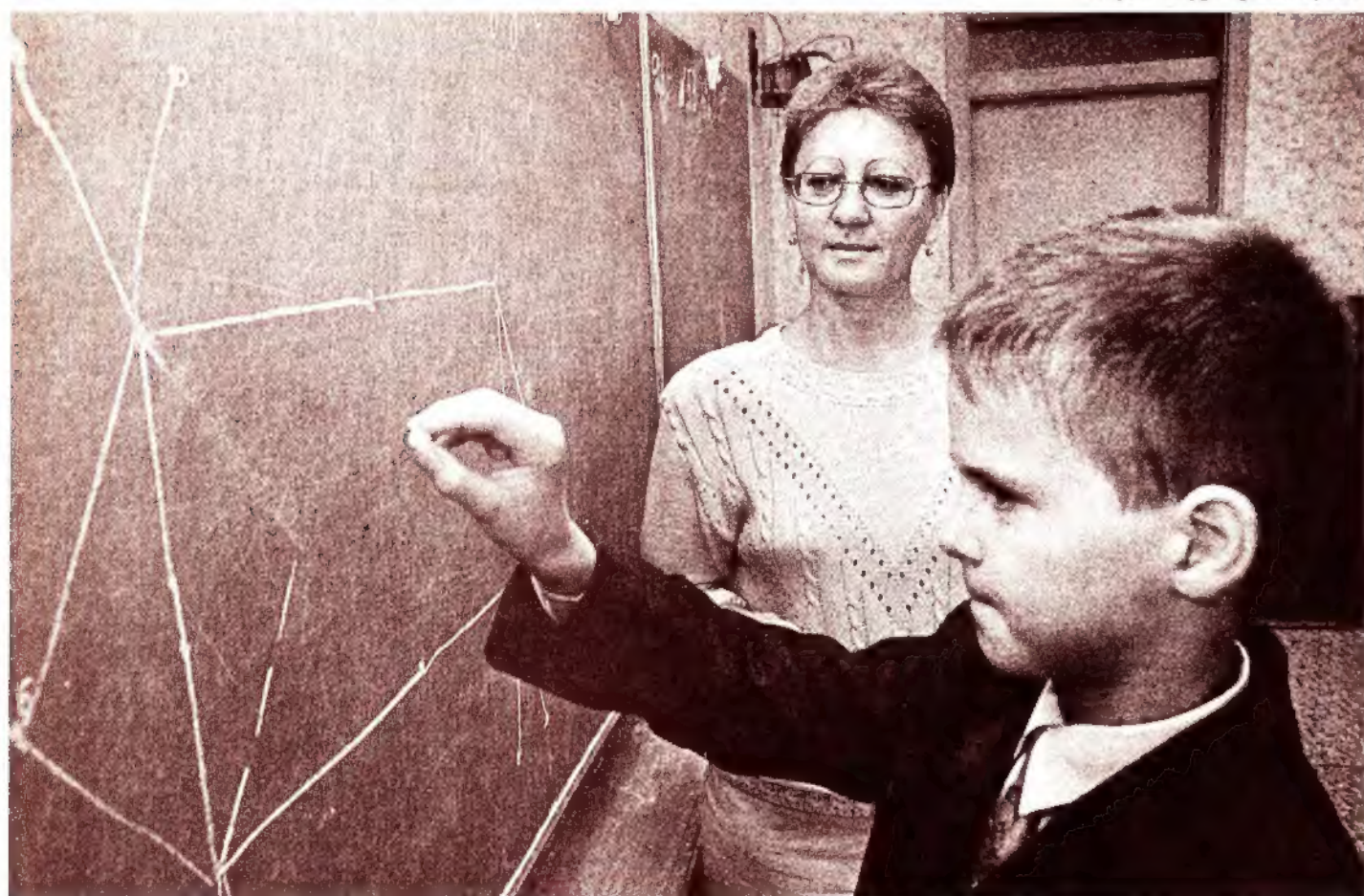
іншых структур, якія кантралююць становішча дзяцей, няма ніякіх прэтэнзій да дарослых на працягу 15 год, дом аддаюць сям'і. Калі ж ёсць парушэнні, выканаўчы камітэт можа пазбавіць яе статусу сямейнага дзіцячага дома, і дарослыя тды павінны пакінуць дом. Да дзяцей сюды прыйдуць іншыя людзі. Такім чынам, патрэбны меры засцярогі прыняты.

"Гэта адзін з прасектаў, рэалізацыя якога прыносіць вышэйшае задавальненне, — сцвярджае Аляксандр Васільевіч. — Таму што ён канкрэты. Тут адразу бачна, куды ўкладзены грошы. Дом будзе вельмі доўга служыць людзям".

І няхай ён будзе для дзяцей не толькі "жыллішчым", своеасабытым свавольствам, у якім чалавек са сваімі слабасцямі і недахопамі будзе закрыта ад свету, а месцам, дзе можна галінуць і дзе бытава тлумачыць маці ўласнае канцэртынае свастаўспрымання ці скардзіцца на тое, што "жыццё не ўдалося", месцам, дзе можна бессонна-прымырана ўтаропіцца ў вачына дзіця і разважаць над спрадчэдным пытаннем "ці ёсць жыццё на Марсе?", напрыклад. Дома можна і радавацца, і сумваць, і буркліва скардзіцца на тое, што надалучыла гэтая будзённасць, шэрасць, аднастайнасць. Але на ўласным вопыце ведаю, як уся істота напавунае бяскончай тугой, калі думаеш пра тое, што вымушаны будзеш доўгі час пражываць на чужыне, далёка ад бацькоўскага дома.

Дык вось, калі б такім домам стаў для ўчарашніх дзяцей-сірот сямейны дзіцячы дом, пра большае і марыць не трэба. Як будзе ж на самай справе — пакажа час. А пакуль што — рыхтуецца да ўваходзіна. Добрай справе — добраахвотнасць!

Вольга ЗАЙКІНА.

Вольга ДУБОЎСКАЯ.
НА ЗЫМКАХ: урок інфарматыкі ў 8-м эканамічным класе вядзе В.В.Бязмен, на ўроку матэматыкі ў гімназічным 5-м класе з Е.Б.Муравішчай; заняткі ў класе партыі вядзе Н.М.Валкаватава.

Фота Ю.БОНДАРАВА.

"Настаўніцкая газета" — для чытачоў у IV квартале

Паважаныя чытачы!

Афармляючы падпіску на "Настаўніцкую газету" на IV квартал гэтага года, вы дакладна будзеце ведаць, што на яе старонках можна прачытаць матэрыялы пра:

- П'езд настаўнікаў, які пройдзе 2-3 лістапада 2001 г.;
 - надзеі, якія абудуцца ва ўстановах, арганізацыях адукацыі;
 - правядзенне рэформы школы;
 - лепшых педагогаў;
 - сучасныя метадыкі навучання;
 - сацыяльныя праблемы педагогаў, навучэнцаў, студэнтаў;
 - праблемы выхавання;
 - філасофскія, псіхалагічныя аспекты педагогічнай дзейнасці;
 - надзеі, з'явы культурнага жыцця, спорту.
 - адукацыю за мяжой.
- Таксама будзе друкавацца:
- тэсты адзіных экзаменаў у Беларусі і Расіі (спецыяльны выпуск);
 - тэматычныя старонкі: "Айчына", "Сям'я", "Кнігарня";
 - інтэр'ю з прадставіцамі сістэмы адукацыі, заслужанымі работнікамі, цікавымі людзьмі;
 - юрыдычныя кансультацыі;
 - пісьмы чытачоў.

Паважаныя дырэктары, класныя кіраўнікі выпускных класаў сельскіх сярэдніх школ рэспублікі!

Прасім давесці да ведама вучняў 11-х класаў змест аб'яў па набору слухачоў на падрыхтоўчы курсы

Аб'ява

Факультэт даінстытутскай падрыхтоўкі Гродзенскага дзяржаўнага агразнага ўніверсітэта аб'яўляе набор слухачоў на ачына-завочныя падрыхтоўчы курсы.

Прыём заву з 17 верасня па 30 кастрычніка 2001 года. На курсы прымаюцца выпускнікі сельскіх сярэдніх школ і гарадскіх населеных пунктаў, у якіх пражывае не больш 15 тысяч чалавек. Курс прыёмны. Тэрмін навучання 8 месяцаў. На працягу вучобы слухачы атрымліваюць метадычныя распрацоўкі па прадметах уступных экзаменаў, факультэтыўнае біяграфічнае профілю (хімія, біялогія), чатыры заданні па кожнай з дысцыплін для самастойнага іх выканання з дапамогай адпаведнай іх ва ўніверсітэце для праверкі.

Кансультацыі і кантроль за самастойнай працай слухачоў будзе ажыццяўляцца праз запрашэнне ва ўніверсітэце (тройчы) падчас канікулаў.

Выніковыя заняткі курсаў будзе праведзены ў форме алімпіяды. Слухачы курсаў пры залічэнні маюць ільготы (перавагу).

За даведкамі можна звяртацца па адрасе: Г.Гродна, вул.Церапшковай, 28.

Тэлефон 77-20-73.

Факультэт даінстытутскай падрыхтоўкі.

Выставы

Калі мастак...

Выстава апошніх твораў Георгія Паплаўскага атрымалася, бадай, самай нечаканай за ўсё творчае жыццё народнага мастака Беларусі.

Калі мастак, і не проста мастак, а выдатны Майстар, чые палотны робяць гонар не аднаму тузіну музеяў у многіх краінах свету, вас запрашае на куфаль піва, наўрад ці ўстоіць перад гэтай спаксай нават самы закончаны "цвярэзнік-жывінік". Калі Ён просіць вас прымершыць "венецыянскую" маску ды паглядзець праз яе на тутэйшы свет, наўрад ці адмовіцца зрабіць гэта нават самы гарачы патрыёт Бацькаўшчыны. Калі Ён прапаноўвае вам сабе ў якасці целахоўніка з вострава Балі, наўрад ці паспрабуе запярэчыць гэтаму нават самы непадступны "Ван-Дам-як-дам"...

Усё гэта дэманструе і дорыць аматарам мастацтва ў галерэі Міністэрства замежных спраў Георгій Паплаўскі — народны мастак Рэспублікі Беларусь, правядзеіны член Нацыянальнай акадэміі навук, правядзеіны член Расійскай акадэміі мастацтваў, лаўрэат міжнароднай прэміі імя Джавахарлала Неру, кавалер ордэна "Дружбы народаў" — ніхай ужо даруе мне чытач такі доўгі пералік ягоных рэгалій, але не мог я прапусціць аніводнага з гэтых высокіх і пачэсных званняў, які не магу не сказаць адразу, што ўсё мае "калі" ва ўступным слове драдытавання не чым іншым, як ягонымі творами, прадстаўленымі на выставе: "Запрашэнне на куфаль піва", "Венецыянскія маскі", "Целахоўнік з

вострава Балі"... І, вядома ж, не толькі гэтымі.

А мастацтва, які круці, — рэчусь ж вельмі суб'ектыўная. І таму хай ад сусветна вядомага імя Георгія Паплаўскага ніколі ўжо не адняць такіх яго выпрабаванняў і часам, і прасторай творчых "візітоўкі", як "Індыйскі дзеінік" ці "Браслаўскі альбом", і ніхай не для аднаго пакалення беларусаў ён застаецца перш за ўсё графікам-афармляльнікам твораў Купалы, Коласа, Кулішова, Быкава, Мележа, Адамовіча, Шэкспіра, Пятраркі і многіх школьных падручнікаў, — я, пэўна, заўсёды ўжо буду меркаваць пра Паплаўскага менавіта па гэтай ягонай выставе. Дэкаратыўнай. Камернай. Рэзытэнтнай...

"Я склаў гэтую калекцыю пераважна не з сацыяльных твораў. Хай 50 гадоў да гэтага я працаваў як грамадзянін. Нам вельмі доўга гаварылі, што трэба працаваць для народа, а той народ нейкі і не надта хваляваўся, глядзячы на нашы сацыяльныя палотны. Камерныя ж работы... Яны, можа быць, нават і больш патрэбныя... Хоць сабе для інтэр'ера..." — сказаў Георгій Паплаўскі на прэзентацыі.

Ну, скажам, з "інтэр'ерам" вы, Георгій Георгіевіч, усё ж загнудлі, хоць і не адмовілі: інтэр'ер у холе Міністэрства замежных спраў, пакуль будучы вісець там вашыя работы, сапраўды будзе шыкоўным! А ў мяне для вас з гэтай нагоды ёсць словы рускага "срэбнага" паэта Сяргея Гарадзецкага:

Назваць, узнаць,
соруць покровы
І прадных тайн
і ветхой мглы.
Вот першы подвиг.
Подвиг новый —

У доме Беларускага таварыства дружбы і культурных сувязяў з замежнымі краінамі прайшла фотавыстава "Невер — зямля неверцаў", прысвечаная аднаму з самых прыгожых гарадоў Францыі. Яе прадстаўляла фотамастачка Манік Тур'е-Прэмеры — дачка вядомага П'ера Прэмеры, які пачаў сваю прафесійную кар'еру фатографіа яшчэ на пачатку мінулага стагоддзя. Наш карэспандэнт сустраўся з Манік Тур'е-Прэмеры і задаў ёй некалькі пытанняў.

— Мадам Манік, дынастыя прафесіяналаў заўсёды захапляе сваёй адданасцю абранай справе. Як сталася, што вы прадоўжылі захапленне бацькі і зрабілі яго сваёй прафесіяй?

— Магізіна на вуліцы Лафает, 32, дзе я жыла, служыў май сам і адначасова і домам, і месцам працы. З ранняга дзяцінства я глядзела, як здымае мой бацька. Падчас першай сусветнай вайны ён ужо валодаў фотамастацтвам. Па расказам бацькі, кліенты былі англічане і амерыканцы, якія неадразува працавалі з ім. Пераважна працаваў у Новым Свет, дзе яго маглі апаць за аспітанта. Аднак П'ер Прэмеры вельмі любіў Францыю і да канца жыцця так і не пакінуў Невер. Ён не умеў рабіць камерыйныя здымкі, яго работы перадавалі людзям любоў да роднай зямлі, прыроды, навакольнага свету ды і самой фатографіі. Не дзіўна, што я пайшла па яго шлях...

— А як адбылося ваша далучэнне да фатографіі?

— Калі мне споўнілася шэсць гадоў, бацька падарыў мне маленькі фатоапарат. Я талды спрабавала рабіць фатографіі самастойна, але ў мяне мала што атрымлівалася. Пазней зразумела — калі буду толькі глядзець, як здымае бацька, гэтага будзе недастаткова. Потым мінула яшчэ доўгіх дзесяць гадоў, перш чым я вырашыла, што гэта справа стане май будучай прафесіяй. У 16 гадоў бацька ўзяў мяне ў вучаніцы, і я тры гады вучылася, як правільна працуваць з плёнку і пачытаць фатографію, выбіраць месца для здымка, каб зніць добры пейзаж або зрабіць удаль партрэт, і многія іншыя. Гэта была навука...

— Наколькі я ведаю, ваша другое захапленне — маляванне. У вас ніколі не ўзнікала жаданне змяніць прафесію фатографіа на іншую, напрыклад, мастака?

— Я зрабіла некалькі спроб намаляваць паўнацэнныя карціны, але гэта было не прабай пінзэля, а хутчэй, дадаткам да май прафесіі фатографіа. Бо для таго, каб быць добрым мастаком, трэба нудова цэлаваць чалавечы твар, мускулы, целу. Неабходна ўмець перадаваць выраз твару, вачэй... Менавіта дзея гэтага я і атрымала ся малонкам.

Жывой земле
пропеть хітаў.

Дык вось, дзякуй Вам, Георгій Георгіевіч, за два подзвігі, што Вы здзейснілі ў беларускім мастацтве!

А мне застаецца толькі дадаць: шпёркавая экспазіцыя палотнаў Паплаўскага — двойчы юбілейная, наколькі адбываецца ў юбілейны для мастака год (сёлета Георгію Георгіевічу споўнілася 70), і адначасова з'яўляецца дзесятай па ліку выставай прац лепшых беларускіх майстроў пінзэля ў сценах знепалітычнага ведамства.

Мікола ЧЭМЕР.

НА ЗДЫМКАХ: Георгій Паплаўскі; унучка Г. Паплаўскага Ганна ля карціны "Танца", "Венецыянскія маскі", з чарнобыльскай серыі.

Фота Наталі АБЛАЖЭЙ, БЕЛТА.

Помнік
кампазітару

Аўтару гэтага паланеса "Развітанне з Радзімай" — Міхалу Агінскаму — 1 верасня ў Маладзечне адкрылі першы ў свеце помнік.

Цікава, дадэсу і творчасці выдатнага кампазітара чалавек па памятнасці, то павялічваецца з новай сілай. І невыпадкова. Ён быў не толькі славутым кампазітарам, але і дзяржаўным дзеячам Рэчы Паспалітай, у 1810 годзе атрымаў званне сенатара.

Помнік Міхалу Агінскаму адкрыты па ўрачыстай абстаноўцы перад будынкам Маладзечанскага музычнага вучылішча. Выкананая ў бронзе фігура Міхала Агінскага (вышыня — каля 4 метраў) работы беларускага скульптара Валерыя Янцэвіча паўстала перад гледачамі. Пасля цырымоніі адкрыцця адбыўся святочны канцэрт народнага сімфанічнага аркестра вучылішча "Шляхамі Агінскага".

"Краявід"
прадстаўляе

У мінскім Палацы дзяцей і моладзі праходзіць IX гарадская выстава мастацкай фатографіі.

Дзесяцігадовым юбілею фотастудыі "Краявід" і 15-годдзі аддзела выяўленчага мастацтва і дэкаратыўна-прыкладнай творчасці мінскага Палаца дзяцей і моладзі прысвечана гэтая экспазіцыя. Тут прадстаўлены больш за 50 лепшых фатографічных твораў і вучняў Янцэвіча і ягоных вучняў работ Мінска.

У выставачнай зале можна знайсці не толькі з традыцыйнымі партрэтамі, архітэктурнымі аб'ектамі, але і ўбачыць дынамічныя рэпартажы здымкаў, незвычайны ракурс "карцінак" бытавога жанру.

Па выніках агляду аўтары трох лепшых работ будуць адзначаны прызамі.

Пётр ШУБЯНОК.

Гутарыў Ігар КАНДРАЛЬ.

Р.С. Аўтар выказвае ўдзячнасць студэнтам Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта Таціяне Маскалёвай за дапамогу ў падрыхтоўцы гэтага матэрыялу.

Галоўны рэдактар Аляксандр Гайдук

Музеі

На вуліцы Садовай, поруч са школай

Скарбонку набыткаў айчыннай культуры, адукацыі, вывучэння і асэнсавання гістарычнай спадчыны краіны, як вядома, множаць невялікія гарады, селішчы краіны. Дастаткова ўгадаць Шчыры, Насіе, Мір. Цяпер скарб іх можна мець назваць і Старыя Дарогі — адзін з райцэнтраў Міншчыны.

Старадарожчына здолела лічыцца лясным (дакладней, грыбным) і хлебным краем. Яе жыхары прыватны і таленавітыя людзі. Шмат з іх пшённа шчыруе дзея рэспітату культуры і адукацыі. Снапшоса на прыклад Анатоля Яфімавіча Белага.

Вуль з якой пары ён жыве ў сталіцы, рупным выкладаннем у БДУ здабыў сабе права на заслужаны адпачынак. Як кажуць, спажывай плён працы рук сваіх і галавы.

Ды гэта не ў характары Анатоля Яфімавіча. Ураджэнец Старых Дарог, шчыры прыхільнік іх і патрыёт, на сядыбе сваіх бацькоў, акая дасталася яму ў спадчыну, вырашыў стварыць мастацкі музей.

Зусім у кароткі час на вуліцы такой мілагучна і паэтычна назваю — Садовая — адзін за другім паўсталі тры цагляныя будынкi. Фасад першага з іх упрыгожваўся разьбянаю шыльдаю "Мастацкі музей. Фонд Анатоля Белага".

Па словах Анатоля Яфімавіча, гэта ні многа ні мала, 500 квадратных метраў экспазіцыйнай плошчы. Пад музей ён згодны ахвараваць нават частку жылога бацькоўскага дома.

І што дэманструецца ў музеі? Заўзяты прыхільнік выяўленчага мастацтва, калекцыянер здолеў сабраць вялікую колькасць твораў — жывапісных работ, скульптур, тых ж медаль і медальёнаў, якіх не можа пахваліцца ніводны дзяржаўны музей.

Адметнасьць збору ў тым, што ён з'яўляецца аб'яднаным, так бы мовіць, нацыянальным каларытам — прысвечаны гісторыі Беларусі, знакамітам яе дзеячам ад палітыкі, навукі, культуры. Шмат на якіх палотнах адлюстравана прырода краю.

Значыцца, лічыць Анатоль Яфімавіч, сабраныя творы мастацтва за шмат гадоў не прапанаваць увазе людзей, асабліва вучнёўскай моладзі.

Найперш такой думкай кіраваўся ў сваіх планах Анатоль Яфімавіч. Такім чынам, мяркую, у Старых Дарогах паўстаў музей чыста нацыянальнай накіраванасці, аналагаў якому няма ў краіне. А ўво-

гуль Анатоля Яфімавіча схільны лічыць правамерным і зразумелым, калі калекцыянер твораў мастацтва мае магчымасць дэманстраваць свае набыткі людзям. Думаецца, яго практыка стварэння музея найбольш чыстым паслужыць прыкладам для іншых збіральнікаў.

Прашу яго назваць лічбу экспануемых твораў.

— Пакуль, — адказаў Анатоль Яфімавіч, — экспазіцыя налічвае каля 1200 твораў жывапісу, скульптуры, медальернага мастацтва.

— А ці будзе экспазіцыя абнаўляцца?

— Вядома. Не дзея пахвальбы скажу, што запаснік утрымлівае каля трох тысяч твораў, якія абавязкова будуць прапанаваны ўвазе наведвальнікаў.

Лічы вельмі сімвалічным тое, што "Мастацкі музей. Фонд Анатоля Белага" месціцца па-суседству, поруч з сярэдняй школай № 1 райцэнтра. Цікава, як гэты расчэнае кіраўніцтва школы, у прыватнасці, ён дырэктар Вадзім Сякаў?

Зразумела ў Валерыя Адамавіча вынікала, што ён прызнае адносна да такога суседства. На яго думку, наведванне музея вучням пры праходжанні імі адпаведных тэм па беларускай літаратуры, гісторыі Беларусі даць ім магчымасць выйсці, скажам, за межы падручніка, прычым гэта галоўнае прыгажосце мастацкага твора, значыць пашырыць свой пазнавальны круггляд.

Лічыцца будзе пачытаць: творы якіх мастакоў знайшлі прыстаішча ў "Мастацкім музеі" у Старых Дарогах?

У наведвальніка гэтай установы адразу загаварыў мастацтвазнаўцу, дасведчана ў тонкасцях работ айчыннага жывапісцаў і скульптараў.

Ці напаліўшыся экспазіцыя ў музей?

Так. Прычым нават чым. Зусім надтава ў ўтульным дварыку ля ўваходу ў музей быў устаноўлены бюст вядомага паэта Бацькаўшчыны Міхала Бяляўскага, работы скульптара Сяргея Вакара. Бюст узяў сабою фрагмент помніка паэту ў сталіцы насупраць Тэатра оперы і балета.

Што ройныя іхот вітэ дзяўчынак і хлопчыкаў — старадарожскіх вучняў, якія кіруюць вуліцай Садовай да школы.

Ці не адмыслова гэта?

Уладзімір НОВІК.

ЗАСНАВАЛЬНИК —
МИНИСТЕРСТВА АДУКАЦЫІ
РЕСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Рэгістрацыйны нумар 197.

НАШ АДРАС:

220034, МІНСК, ВУЛІЦА ЗАХАРАВА, 42.
Тэлефон: прыёмны рэдакцыі — 36-91-42; на месцы рэдакцыі — 36-40-63; бухгалтэрыі — 36-53-22; рэкламы — 36-40-63; аддзелаў: школ — 36-43-62; праблем вывадання, навукі — 36-43-71; 36-90-63; інфармацыі — 36-41-55; ВДУ і тэхнікумаў — 36-44-25; прафсаюзаў, пісьмаў і сацыяльных праблем — 36-44-25; культуры — 36-41-55.

Аўтары дораў у рэдакцыю павінны мець сваё прозвішча, поўнае імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (нумар пашпарта, дату выдання, кім выдадзены пашпарт), асабліва месца работы, зваротны адрас, якую аднааснава за дакладнасць фактаў і іншай інфармацыі.

Пісьмы, рукапісы, фотаздымкі і малюнкi не рэзюлююцца і не вяртаюцца.

Аб'екты мотуш друкавання не толькі на дзяржаўнай, але і на замежных мовах.

Меркаванне аўтараў публікацыі не абавязкова адлюстроўвае пункт гледжання рэдакцыі.

Адказны дзеюжыры Святлана БЕНЬ.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства друкарня выдання "Беларускі Дом друку", 220041, Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.

Аб'ём — два друкаваныя аркушы. Спосаб друку — афсетны. Фармат А2. Індэк 63867.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Замова №85579

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Пісьма на друку 19.9.2001 г. у 18.10

Наклад 30.000 паспобнікаў.